

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Werkafspraken planning en control VWS, NWO en ZonMw

Geldend vanaf 1 januari 2019 en vastgesteld op 6 november 2019

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Planning- en controlcyclus ZonMw	3
2.1	Opdrachtverlening	3
a.	Opdrachtverlening in lopende programma's	4
b.	Opdrachtverlening van nieuwe programma's.....	5
c.	Uitvoeringstoets	6
d.	Subsidievoorwaarden	6
2.2	Jaarplan en begroting.....	6
2.3	Voortgang	7
2.4	Verantwoording.....	7
a.	Jaarverslag	8
b.	Jaarrekening	8
c.	Evaluatie van programma's	8
3	Financiën.....	8
3.1	Financieringssystematiek	8
3.2	Vaststelling tarieven	10
3.3	Programmareserve (deelreserve activiteiten) VWS	10
3.4	Exploitatiereserve (deelreserve organisatiekosten)	11
3.5	Programmareserve NWO	11
3.6	Overige reserves	11
3.7	Overlooppost	11
3.8	Afstemming saldi VWS.....	12
3.9	Afstemming saldi NWO	12
4	Knelpunten in de uitvoering.....	12
5	Communicatie VWS, NWO en ZonMw	12
6	Overige bepalingen	13
Bijlage 1	Planning en control-kalender.....	14
Bijlage 2	Planning- en controlcyclus op hoofdlijnen	16
Bijlage 3	Toelichting op de jaarrekening	17
Bijlage 4	Overlooppost	18

1 Inleiding

De plaatsvervangend secretaris-generaal (pSG) en directeur-generaal Volksgezondheid (DGV) van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), de voorzitter van de raad van bestuur (RvB) van NWO en de voorzitter en de secretaris van het bestuur van ZonMw wensen werkafspraken te maken over de planning- en controlcyclus van ZonMw. ZonMw is het samenwerkingsverband tussen ZON en het domein Medische wetenschappen van NWO (MW). In deze werkafspraken staan afspraken over het financieel beheer, de opdrachtverlening, de begroting en jaarplannen, de voortgang en de verantwoording.

De geactualiseerde samenwerkingsovereenkomst ZON*NWO van 29 oktober 2018 en de eerder gemaakte Werkafspraken liggen ten grondslag aan deze Werkafspraken planning en control VWS, NWO en ZonMw. Op basis van deze Werkafspraken legt het bestuur van ZonMw inhoudelijke en financiële verantwoording af aan respectievelijk de minister van VWS en de raad van bestuur van NWO (artikel 4.1 Overeenkomst). Het financieel beheer van ZON is gebaseerd op de “Regeling financieel beheer ZorgOnderzoek Nederland” (Regeling) en NWO-MW werkt volgens het consolidatieprotocol financiële verslaglegging van de minister van OCW. Met deze Werkafspraken worden beiden voor ZonMw op elkaar afgestemd.

Daarnaast leggen de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen (Kzbo), de Wet op de Nederlandse organisatie voor wetenschappelijk onderzoek (NWO-Wet) en de Wet op de organisatie ZorgOnderzoek Nederland (Wet ZON) een aantal informatieverplichtingen op aan ZonMw. Als zelfstandig bestuursorgaan (zbo) hoort ZON bij het Rijk, maar het maakt geen deel uit van de Staat. Zbo's zijn zelfstandig en zijn niet hiërarchisch ondergeschikt aan een minister, maar de minister heeft wel enige zeggenschap over een zbo. De minister is verantwoordelijk voor het beleid dat een zbo uitvoert en voor het toezicht daarop. Tegelijkertijd moet de minister verantwoording kunnen afleggen aan de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal over een zbo.¹

Na vaststelling door de pSG en DGV van het ministerie van VWS, de voorzitter van de RvB van NWO en de voorzitter en de secretaris van het bestuur van ZonMw treden deze Werkafspraken in werking. Deze Werkafspraken vervangen de Werkafspraken planning en control VWS, NWO en ZonMw van 2015.

2 Planning- en controlcyclus ZonMw

Dit hoofdstuk beschrijft de jaarlijkse planning- en controlcyclus van ZonMw. Deze cyclus bestaat uit de opdrachtverlening, het jaarplan en de begroting, de voortgang en de verantwoording.

2.1 Opdrachtverlening

De opdrachtverlening van VWS en NWO heeft betrekking op het doen uitvoeren en het subsidiëren of het verlenen van opdrachten met betrekking tot projecten, experimenten, onderzoek en ontwikkeling op het terrein van medische wetenschappen, gezondheid, preventie, zorg en alternatieven voor dierproeven (art. 3 Wet ZON, Bestuursreglement NWO 2017 en het koninklijk besluit van 5 maart 1999, Stb. 1999, 125).

Het programmacluster is het voor VWS strategische niveau van opdrachtverlening. Een programma is het niveau waarop opdrachtverlening vanuit de opdrachtgever plaatsvindt en is de basis voor prestatieafspraken tussen opdrachtgevers en ZonMw. Een programma is de beschrijving van het

¹ Zie <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/rijksoverheid/zelfstandige-bestuursorganen>

kader waarbinnen ZonMw projecten financiert of activiteiten uitvoert en heeft doorgaans een looptijd van meerdere jaren.

Opdrachten van VWS en NWO zijn geoormerkt voor een programma, met uitzondering van het strategisch budget dat door VWS beschikbaar wordt gesteld en dat ZonMw kan besteden aan strategisch van belang zijnde projecten en activiteiten. Hierover worden afzonderlijk afspraken gemaakt tussen VWS en ZonMw.

a. Opdrachtverlening in lopende programma's

Tijdschema opdracht- en kaderbrieven

Opdrachtgever VWS stuurt jaarlijks vóór 1 juli de opdrachtbrief voor het komend jaar aan ZonMw, met daarin inhoudelijke en financiële kaders voor de VWS-programma's.

Eigenaar VWS stuurt jaarlijks vóór 1 juli een kaderbrief aan ZonMw, met daarin de aandachtspunten voor de bedrijfsvoering voor het komend jaar.

Opdrachtgever NWO stuurt vóór 1 juni een kaderbrief aan ZonMw voor het komend jaar met een meerjarig vooruitzicht voor de vier jaar daarna voor het domein MW.

VWS en NWO sturen een afschrift van deze brieven aan elkaar.

Inhoud opdracht- en kaderbrieven

Opdrachtbrief VWS:

- Een beschrijving per programmacluster van de veranderingen binnen de beleidscontext van VWS die invloed hebben op de programmaclusters. Het gaat hier om gewijzigde inzichten en prioriteiten van VWS voor de langere termijn, zonder dat dit op dat moment tot wijzigingen in de opdrachtverlening leidt.
- De door de opdrachtgever gewenste veranderingen binnen lopende programma's, met een indicatie van het moment waarop deze herijking dient plaats te vinden.
- De aandachtsgebieden die ZonMw in een voorstel voor een nieuw te starten programma moet vertalen. Daarbij worden het doel, de inhoud en de omvang (indicatieve verplichtingen- en uitgavenruimte) voor de gehele duur van het programma aangegeven (art. 9, lid 1 Wet ZON).
- Inzicht in (wijzigingen op) het totale verplichtingen- en uitgavenplafond voor het begrotingsjaar, zowel wat betreft programma's als de bedrijfsvoering.

Kaderbrief VWS:

- Kaders voor het jaarplan en begroting.

Kaderbrief NWO:

- Het strategisch beleidskader van NWO dat ten grondslag ligt aan het financieel kader. De financiële ruimte voor het domein MW en de overige domeinen in meerjarig perspectief. Daar waar nodig worden afzonderlijke opmerkingen over specifieke instrumenten en taakstellingen opgenomen.
- In de jaarlijkse kaderbrief geeft NWO de financiële ruimte voor ZonMw in meerjarig perspectief aan. De in de kaderbrief en daaropvolgende begrotingsbrief genoemde bedragen voor het komend begrotingsjaar en de vier jaar erna vormen voor ZonMw een budgettair kader voor het aangaan van meerjarige verplichtingen voor projecten of activiteiten. ZonMw houdt daarbij rekening met het feit dat NWO de bevoegdheid heeft om de bedragen genoemd in de kaderbrief voor de vier jaar na het begrotingsjaar te wijzigen. Deze bedragen zijn in formele zin namelijk slechts indicatief.

b. Opdrachtverlening van nieuwe programma's

VWS

VWS kan zowel in de jaarlijkse opdrachtbrief als in een afzonderlijke opdrachtbrief aandachtsgebieden aanwijzen voor nieuw te starten programma's. ZonMw stelt voor een nieuw te starten programma een programmavoorstel op. Het programmavoorstel bevat (art. 9, lid 3 Wet ZON):

- een beschrijving van de beoogde resultaten van het programma;
- een beschrijving in hoofdlijnen van de activiteiten, de samenhang daartussen, de prioriteit ervan en de looptijd van het programma;
- een beschrijving in hoofdlijnen van de wijze van uitvoering en de daaraan verbonden kosten;
- de kwaliteitscriteria waaraan projecten, experimenten, onderzoek en ontwikkeling moeten voldoen;
- een verplichtingenbegroting en liquiditeitsbegroting (met personeelsbegroting), waarbij het in de opdrachtbrief door de opdrachtgever voor dat programma aangegeven indicatieve uitgaven- en verplichtingenplafond als maximum geldt.

VWS neemt binnen twee maanden een besluit op het programmavoorstel. Indien deze termijn door omstandigheden niet gehaald wordt dient de verplichtingenbegroting en liquiditeitsbegroting door ZonMw te worden geactualiseerd. Indien het programmavoorstel wordt goedgekeurd, stuurt VWS een brief, waarin eventuele specifieke voorwaarden zijn opgenomen, evenals de bedragen die VWS per jaar bevoorschot aan ZonMw. Uitgangspunt is dat deze bevoorschottingsreeks zoveel als mogelijk synchroon loopt met de bedragen die opgenomen zijn in de liquiditeitsbegroting van ZonMw voor dit programma. Vanaf het moment van goedkeuring neemt ZonMw het programma op in de reguliere planning- en controlcyclus.

VWS stelt na het sturen van de goedkeuringsbrief vooraf per kwartaal van het uitvoeringsjaar 25% van het jaarbudget beschikbaar, tenzij in onderling overleg tussen VWS en ZonMw anders is overeengekomen.

Wanneer een nieuw VWS gefinancierd programma een logisch vervolg is op een eerdere programma-opdracht kan ZonMw besluiten om dit vervolgprogramma administratief toe te voegen aan het reeds lopende programma. Hiervan wordt melding gedaan aan de opdracht-verlenende directie van VWS, omdat beide programma's hierdoor administratief als één programma worden beschouwd en het reeds lopende programma dus niet wordt afgesloten en het eventueel resterend saldo beschikbaar komt voor het vervolgprogramma.

NWO

NWO kan ZonMw vragen een programmavoorstel op te stellen voor een nieuw te starten programma. Dit programmavoorstel bevat dezelfde aspecten als hierboven voor VWS zijn omschreven. Wanneer NWO een opdracht verstrekt, waaraan geen programmavoorstel van ZonMw is voorafgegaan, geeft NWO hierbij aan welke bedragen de opdrachtgever per jaar bevoorschot aan ZonMw.

Indien de opdracht een programma betreft dat zich uitstrekt over een aantal wetenschapsdomeinen of instituten van NWO dan geeft NWO duidelijk aan welke bedragen per wetenschapsdomein of instituut beschikbaar komen en waar deze van afkomstig zijn.

Werkzaamheden voor derden

Artikel 3, lid 3 van de Wet ZON biedt de mogelijkheid om met instemming van de minister van VWS-taken op verzoek van derden te verrichten. Het artikel stelt hier de volgende eisen aan:

- Het verzoek past binnen de wettelijke taak van ZonMw, te weten *'het doen uitvoeren en het subsidiëren of het verlenen van opdrachten met betrekking tot projecten, experimenten, onderzoek en ontwikkeling op het terrein van gezondheid, preventie en zorg. De organisatie*

bewaakt daarbij de kwaliteit en de samenhang en bevordert tevens het gebruik van de resultaten' of is gerelateerd aan andere, in een AMvB aangewezen verwante gebieden (Wet ZON, art. 3, lid 1 en 2).

- De werkzaamheden worden kostendekkend uitgevoerd (Wet ZON, art. 3, lid 3).

We onderscheiden hierin drie situaties:

- a. werkzaamheden voor een ander ministerie;
- b. werkzaamheden voor een derde binnen een bestaand programma (cofinanciering);
- c. werkzaamheden uitsluitend voor een derde.

Over de uitvoering van werkzaamheden voor derden zijn de volgende werkafspraken gemaakt tussen VWS en ZonMw:

- ZonMw vraagt om toestemming per brief, gericht aan de eigenaar bij VWS (de pSG). Uit de brief wordt duidelijk hoe de werkzaamheden zich verhouden tot de wettelijke taak van ZonMw. Wanneer het om strategische redenen (bijv. bij programma's in EU-verband) van belang is dat de werkzaamheden voor derden worden uitgevoerd, maar dit niet kostendekkend kan gebeuren, doet ZonMw aan VWS een beargumenteerd voorstel voor dekking van het verschil, waarbij een beroep kan worden gedaan op het Strategisch budget.
- Directie PG van VWS voert een toets op kostendekkendheid uit. In het geval dat de opdracht niet kostendekkend kan worden uitgevoerd, wordt het strategisch belang getoetst. Daarvoor is nodig dat bij de brief met verzoek om instemming een begroting en liquiditeitsprognose gevoegd wordt.
- Na akkoord van VWS verloopt de inhoudelijke aansturing en verantwoording voor de bijdragen tussen de derde en ZonMw.
- De financiële verantwoording loopt mee in de jaarlijkse verantwoording van ZonMw aan VWS en sluit aan bij de Werkafspraken planning en control VWS, NWO en ZonMw.
- VWS geeft op zo kort mogelijk termijn, maar uiterlijk binnen 4 weken na ontvangst van de brief, uitsluitsel over toestemming. ZonMw begint niet met de werkzaamheden voordat helderheid is verkregen over toestemming.
- Indien de derde partij een Rijksoverheidspartij betreft wordt in overleg tussen VWS, de Rijksoverheidspartij en ZonMw bekeken of het mogelijk is dat de geldstroom via de VWS-begroting loopt, dan wel rechtstreeks tussen de Rijksoverheidspartij en ZonMw dient te verlopen.
- Indien de derde partij een niet-rijksoverheidspartij betreft verloopt de geldstroom altijd rechtstreeks tussen ZonMw en de betreffende partij.

c. Uitvoeringstoets

ZonMw heeft de mogelijkheid om een uitvoeringstoets uit te voeren op nieuwe opdrachten. Dit doet zij wanneer zij dat zelf, of de eigenaar VWS, of de coördinerend opdrachtgever VWS dat nodig acht.

d. Subsidievoorwaarden

In de regel worden de algemene subsidiebepalingen van ZonMw gehanteerd.

In de Samenwerkingsovereenkomst ZON*NWO (art. 5.3) is als uitzondering bepaald:

“Voor de domeintaken MW hanteert ZonMw de NWO-financieringsinstrumenten en, zoveel als mogelijk, de subsidieregeling NWO. Indien ZonMw niet voornemens is de subsidieregeling NWO toe te passen maakt ZonMw dit vooraf gemotiveerd bekend in het jaarplan”.

2.2 Jaarplan en begroting

ZonMw werkt de randvoorwaarden uit de kader- en opdrachtbrieven uit in zijn jaarplan en begroting.

ZonMw dient het MW-deel van zijn concept jaarplan en begroting (onderdeel van het totale ZonMw-jaarplan en -begroting) uiterlijk 1 oktober in voor goedkeuring bij de Raad van Bestuur NWO. Het betreft hier het concept van jaarplan en begroting van ZonMw, omdat de begroting op dat moment nog niet is goedgekeurd door het bestuur van ZonMw.

ZonMw levert vóór 1 november aan VWS en NWO een jaarplan en een begroting voor het daaropvolgende jaar (art. 26 Kzbo, art.10 Wet ZON).

De begroting, bestaande uit de programmabegroting en de exploitatiebegroting, heeft als uitgangspunt de ZonMw waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen en biedt inzicht in:

- Programmabegroting. Voor lopende programma's en voor nog niet definitieve programma-opdrachten, waarvoor al wel een programmabegroting is voorbereid en aan de opdrachtgever is voorgelegd wordt een programmabegroting opgesteld. Hierin wordt inzicht geboden in de aan te gane verplichtingen, te verrichten kasuitgaven en de financiering voor de resterende duur (lopende programma's) dan wel de volledige duur (nieuwe programma's).
- Exploitatiebegroting. De exploitatiebegroting geeft inzicht in de bedrijfsvoering en de omvang en de samenstelling van de organisatiekosten. Als bijlage bij de exploitatiebegroting wordt t.b.v. NWO aangegeven welk bedrag van de totale NWO-bijdrage wordt begroot voor beheerskosten, bestaande uit de bijdrage van NWO aan de basisorganisatie ZonMw en de doorbelastingen van personele kosten aan programma's. Wanneer dit mogelijk is wordt in de NWO-bijlage ook inzicht geboden in de overige programmakosten, zoals commissiekosten etc. voor de NWO gefinancierde programma's.

Het jaarplan bestaat uit twee onderdelen: een algemeen deel over organisatie, bestuur, bedrijfsvoering en algemeen beleid en een deel over de programma's.

ZonMw streeft er naar het concept-jaarplan bedrijfsvoering (de versie, geaccordeerd door MT) tussen 1 en 15 oktober bij VWS (Concernsturing) en NWO aan te leveren. VWS (Concernsturing) streeft er naar binnen één week een reactie naar ZonMw te sturen, zodat de gewenste aanpassingen verwerkt kunnen worden in de op 1 november definitief aan te leveren versie van het jaarplan.

ZonMw zorgt bij aanlevering van jaarplan en begroting bij VWS altijd (ook) voor een .doc of een .pdf-exemplaar voor archiveringsdoeleinden.

VWS en NWO sturen vóór 31 december voorafgaande aan het uitvoeringsjaar een goedkeuringsbrief over de begroting aan ZonMw, met afschrift aan elkaar. NWO stuurt zijn goedkeuringsbrief onder voorbehoud van goedkeuring van de NWO-begroting door de minister van OCW (art. 29, lid 1 Kzbo). In deze brieven gaan VWS en NWO tevens in op het jaarplan.

2.3 Voortgang

ZonMw rapporteert vóór 1 juli aan VWS en NWO over de voortgang tot en met mei van de lopende programma's en over andere relevante activiteiten. Daarbij volgt ZonMw het stramien van het jaarplan.

In de voortgangsrapportage meldt ZonMw vooral afwijkingen van de in het jaarplan beschreven voornemens, knelpunten en de (voorgenomen) acties om de problematiek op te lossen. Hierbij gaat het om knelpunten met gevolgen voor de tijdsplanning, financiële planning of de programma-uitkomsten. De voortgangsrapportage beschrijft tevens belangrijke concrete resultaten. Via de kaderbrief of goedkeuringsbrief bij het jaarplan en begroting kan VWS aanvullende vragen stellen voor de invulling van de 5-maandsrapportage.

2.4 Verantwoording

ZonMw stelt jaarlijks vóór 15 maart een jaarverslag en een jaarrekening op (art. 18 en 34 Kzbo). ZonMw zendt het jaarverslag en de jaarrekening aan de Minister van VWS. Daarnaast zendt ZonMw het jaarverslag aan beide Kamers der Staten-Generaal (art. 18, lid 2 Kzbo). Het besluit tot vaststelling van de jaarrekening behoeft goedkeuring van de minister van VWS (art. 34, lid 2 Kzbo).

Conform art. 4.4 van de Samenwerkingsovereenkomst NWO*ZonMw legt ZonMw uiterlijk 1 april verantwoording af aan de raad van bestuur NWO over het gevoerde inhoudelijke en financiële beleid van het Domein Medische wetenschappen. Dit kan via het jaarverslag ZonMw en de door een externe

accountant geverifieerde jaarrekening, mits uit de verantwoording de besteding van de MW-middelen blijkt.

a. Jaarverslag

1. Het jaarverslag beschrijft de taakuitoefening en het gevoerde beleid. Het jaarverslag beschrijft voorts het gevoerde beleid met betrekking tot de kwaliteitszorg (art. 18 Kzbo).
2. In het jaarverslag doet ZonMw verslag van (art. 19, lid 1 Kzbo):
 - a. een tijdige voorbereiding en uitvoering;
 - b. de kwaliteit van de daarbij gebruikte procedures;
 - c. de zorgvuldige behandeling van personen en instellingen die met ZonMw in aanraking komen;
 - d. de zorgvuldige behandeling van bezwaarschriften en klachten die worden ontvangen.
3. In het jaarverslag doet ZonMw verslag van de voorzieningen die ZonMw treft, waardoor personen en instellingen, die met ZonMw in aanraking komen, in de gelegenheid zijn voorstellen tot verbetering van werkwijzen en procedures te doen (art. 19, lid 2 Kzbo).
4. ZonMw levert de beschikbare informatie over de OCW-indicatoren voor het NWO-jaarverslag.

b. Jaarrekening

1. ZonMw stelt de jaarrekening op conform het geldende accountantsprotocol en deze wordt gecontroleerd door een externe accountant op basis van het geldende accountantsprotocol. (Zie bijlage 3 voor een toelichting op de jaarrekening).
2. De jaarrekening, uitgebreid met de controleverklaring van de externe accountant, en het accountantsverslag, waarin de accountant zijn Rapport van bevindingen en zijn oordeel omtrent het financieel beheer geeft (art. 35 Kzbo), worden aan VWS aangeboden.
3. VWS vormt zich een oordeel over het totaal van de bedrijfsvoering, daar waar dit niet eenduidig aan de opdrachtverstrekking van een van beide opdrachtgevers kan worden toegerekend.
4. Conform de Wet ZON keurt de minister van VWS de jaarrekening ZON goed. In de praktijk is de jaarrekening ZON, vanwege de geïntegreerde bedrijfsvoering, de jaarrekening ZonMw. Daarom is het van belang dat VWS voldoende zekerheid heeft om de jaarrekening in zijn geheel te kunnen vaststellen en goedkeuren. Daartoe stuurt NWO uiterlijk op 15 mei zijn goedkeuring van het MW-deel van de jaarrekening ter informatie aan VWS (accounthouder PG en accounthouder Concernsturing).

c. Evaluatie van programma's

ZonMw informeert de betrokken opdrachtgever(s) over de resultaten van een afgerond programma (art. 17 Wet ZON). ZonMw evalueert programma's hiervoor (soms) tussentijds en na afloop. Hierbij dient de ZonMw-handleiding "Evalueren van programma's" als leidraad. Voor NWO-domeinoverstijgende programma's of NWO-brede programma's vindt de evaluatie plaats op basis van de hiervoor geldende afspraken en procedures.

3 Financiën

Dit hoofdstuk beschrijft de werkafspraken voor een aantal specifieke financiële onderwerpen.

3.1 Financieringssystematiek

Met terugwerkende kracht tot 1 januari 2018 hebben VWS en NWO in december 2018 de door ZonMw gedane voorstellen voor een nieuwe financieringssystematiek goedgekeurd. De hoofdelementen van de nieuwe systematiek en relevant voor deze werkafspraken zijn, in vergelijking met de eerdere situatie, de volgende:

oude situatie t/m 31 december 2017	nieuwe situatie vanaf 1 januari 2018
Alleen bij additionele (niet VWS-PEO gefinancierd en niet NWO basis gefinancierd) programma's worden personeelsbegrotingen gemaakt en personeelskosten doorbelast.	Bij alle door VWS en NWO gefinancierde programma's worden personeelsbegrotingen gemaakt, door opdrachtgevers personeelsbudgetten beschikbaar gesteld en personeelskosten doorbelast.
Budgetverantwoordelijkheid voor PEO-programma's en een aantal NWO gefinancierde programma's is niet altijd helder belegd.	Bij de start van een programma is er door de opdrachtgever altijd personeelsbudget aan een programma toegewezen en binnen ZonMw een budgetverantwoordelijke.
De personeelsbegroting op programma's wordt na de initiële raming niet meer bijgesteld.	De personeelsbegroting op alle programma's wordt door de programmacoördinatoren aan de hand van de planning periodiek geactualiseerd.
Nadat de opdrachtgever akkoord is gegaan met de personeelsbegroting wordt deze niet meer bijgesteld.	Er vindt jaarlijks een begrotingsgesprek plaats met VWS (en zo nodig met andere opdrachtgevers) over de geactualiseerde begroting (exploitatie en programma's) op ZonMw niveau en op grond van nieuwe toezeggingen wordt de begroting aangepast.
Doorbelasting op programma's vindt plaats op basis van de <i>begrote</i> personeelsinzet.	Doorbelasting op programma's vindt plaats op basis van de <i>gerealiseerde</i> personeelsinzet.
Doorbelasting op programma's vindt plaats op basis van de handleiding overheidsstarieven.	Doorbelasting op programma's vindt plaats op basis van eigen ZonMw tarieven, die jaarlijks door VWS worden goedgekeurd.
Er is geen zicht op de totale personeelsinzet op programma's en interne projecten.	Er is zicht op de totale personeelsinzet op programma's en interne projecten.
Financiering van exploitatiekosten en programmakosten loopt door elkaar heen.	Er is een geoormerkt budget voor exploitatiekosten. Er wordt een splitsing gemaakt tussen de kosten voor de basisorganisatie ZonMw en omzet-gerelateerde kosten. De basisorganisatie ZonMw wordt door VWS en NWO gefinancierd middels een exploitatiesubsidie. De verdeelsleutel tussen VWS en NWO wordt iedere vijf jaar vastgesteld.
Beschikbaar gesteld budget is per programma.	Het is mogelijk om personeelsbudgetten van programma's te clusteren en personeelsbudgetten kunnen binnen programmaclusters tussen programma's worden overgeheveld en dat geldt ook waar er dwarsverbanden met andere clusters zijn.
Personeelsbudget zoals met de programmabegroting goedgekeurd door opdrachtgever VWS is onveranderlijk gedurende de looptijd van het programma, tenzij met uitdrukkelijke instemming van de opdrachtgever.	Het door VWS met de programmabegroting goedgekeurde personeelsbudget mag met maximaal 10% door ZonMw worden overschreden, voor zover dit financieel gedekt kan worden uit andere begrotingsposten binnen het programma en zonder dat de kwaliteit van de uitvoering van het programma hieronder te lijden heeft.

De tarieven voor het komend jaar worden op basis van voorcalculatie door ZonMw aan de opdrachtgevers voorgesteld en door VWS (eigenaarsrol) vastgesteld (zie 3.2). Wanneer ZonMw gedurende het jaar op basis van nacalculatie vaststelt dat de voorcalculatorische tarieven voor een of meer functiecategorieën te hoog zijn vastgesteld en dus meer financiële dekking genereren dan de daartegenover staande personeelskosten kan ZonMw een correctie (verlaging) doorvoeren op de in het betreffende jaar doorbelaste en nog door te belasten personeelskosten t.l.v. programma's. Indien op basis van nacalculatie blijkt dat de voorcalculatorische tarieven voor een of meer functiecategorieën te laag zijn vastgesteld en dus niet voldoende zijn voor dekking van de daartegenover staande personeelskosten vindt zo nodig overleg plaats met VWS.

VWS geeft in ieder geval met de jaarlijkse opdrachtbrief inzicht in (wijzigingen op) het totale meerjarige uitgaven- en verplichtingenplafond en ook een indicatie van de nog in voorbereiding zijnde programma-opdrachten en de hiervoor beschikbaar zijnde budgetten. Hierdoor wordt het voor ZonMw beter mogelijk om meerjarig beleid te ontwikkelen m.b.t. de personeelsformatie.

3.2 Vaststelling tarieven

Jaarlijks doet ZonMw uiterlijk 1 juni een voorstel voor de in het daaropvolgende jaar te hanteren tarieven aan VWS en NWO. Dit tarievenvoorstel wordt besproken in het te plannen tripartiet Bestuurlijk overleg tussen VWS, NWO en ZonMw in juni. De eigenaar (pSG VWS) stelt, gehoord hebbende de opdrachtgevers in het Bestuurlijk overleg, de tarieven vast. Het streven is dat de ZonMw-tarieven jaarlijks uiterlijk vóór 1 juli vastgesteld worden.

Voorafgaand aan het indienen van dit voorstel vindt afstemming plaats tussen ZonMw, NWO en VWS (FEZ, PG en CS). Doel is dat op het Bestuurlijk overleg een door beide hoofdopdrachtgevers gedragen voorstel op tafel ligt.

3.3 Programmareserve (deelreserve activiteiten) VWS

- a. Wanneer een programma (deels) door VWS is gefinancierd en bij het afsluiten van een programma een saldo resteert wordt het aan VWS toe te rekenen deel van dit saldo toegevoegd/onttrokken aan de Programmareserve VWS.
- b. In het geval dat de definitieve subsidie van een project lager wordt vastgesteld dan de oorspronkelijk toegekende subsidie wordt het verschil 'vrijval' genoemd. Voor projecten, deel uitmakende van een programma, dat geheel of gedeeltelijk door VWS wordt gefinancierd, geldt dat de vrijval (van het VWS-deel) wordt toegevoegd aan de Programmareserve VWS.
- c. ZonMw kan tweemaal per jaar (juni en december) aan VWS een voorstel doen voor aanwending van (een deel van de) Programmareserve VWS. Indien noodzakelijk bestaat de mogelijkheid om ook tussentijds over aanwending van de Programmareserve VWS met VWS in contact te treden. Over aanwending van (een deel van de) Programmareserve VWS besluit VWS.
- d. In het geval dat uit de Programmareserve VWS een bedrag wordt aangewend ter financiering van een programma, dan wordt deze financiering administratief gezien ten laste van de Programmareserve VWS gebracht en ten gunste van het programmabudget, maar jaarrekening-technisch wordt dit bedrag binnen de Programmareserve VWS gereserveerd. Er is pas sprake van een daadwerkelijke onttrekking aan de Programmareserve VWS wanneer door ZonMw jegens derden verplichtingen ten laste van deze reservering worden aangegaan. Binnen een programma worden verplichtingen eerst aangegaan ten laste van de bijdragen van reguliere financiers en dan pas ten laste van bijdragen uit de programmareserve.
- e. Voor het deel van de Programmareserve (voor VWS en NWO opgeteld), waarvoor nog geen reserveringen zijn gedaan, geldt het maximum, zoals dat is vastgesteld in art. 6, lid 5 van de Regeling financieel beheer ZorgOnderzoek Nederland.
- f. ZonMw stuurt jaarlijks achteraf een overzicht van de mutaties Programmareserve VWS aan VWS.

3.4 Exploitatiereserve (deelreserve organisatiekosten)

- a. Het jaarlijks resultaat op de exploitatie wordt toegevoegd (positief saldo) dan wel onttrokken (negatief saldo) aan de Exploitatiereserve.
- b. Conform art. 5.3 van de Regeling financieel beheer is de exploitatiereserve gemaximeerd op 10% van de exploitatiebaten van het betreffende jaar. Het aan VWS toe te rekenen deel van een eventuele overschrijding van het 10% maximum wordt berekend aan de hand van de verdeling die voor dat jaar van kracht is tussen VWS en NWO voor financiering van de ZonMw basisorganisatie. Het aan VWS toe te rekenen deel van de overschrijding zal door VWS worden teruggevorderd. Over het aan NWO toe te rekenen deel vindt overleg plaats tussen NWO en ZonMw.

3.5 Programmareserve NWO

- a. Wanneer een programma (deels) door NWO is gefinancierd en bij het afsluiten van een programma een saldo resteert wordt het aan NWO toe te rekenen deel van dit saldo toegevoegd/onttrokken aan de Programmareserve NWO.
- b. In het geval dat de definitieve subsidie van een project lager wordt vastgesteld dan de oorspronkelijk toegekende subsidie wordt het verschil 'vrijval' genoemd. Voor projecten, deel uitmakende van een programma, dat geheel of gedeeltelijk door NWO wordt gefinancierd, geldt dat de vrijval (van het NWO-deel) vanaf 2020 wordt toegevoegd aan de Programmareserve NWO.
- c. ZonMw kan tweemaal per jaar (juni en december) aan de Raad van Bestuur van NWO een voorstel doen voor aanwending van (een deel van de) Programmareserve NWO. Indien noodzakelijk bestaat de mogelijkheid om ook tussentijds over aanwending van de Programmareserve NWO met NWO in contact te treden. Over aanwending van (een deel van de) Programmareserve NWO besluit de Raad van Bestuur NWO.
- d. Wanneer ZonMw een programma afsluit, dat NWO geheel of gedeeltelijk financiert, stelt ZonMw een financiële eindafrekening van dit programma op en stuurt deze aan NWO.
- e. Op aangeven van NWO restitueert ZonMw het eventueel resterende saldo aan NWO, dan wel voegt het toe aan de te vormen Programmareserve NWO. Wanneer er in een door meerdere opdrachtgevers gefinancierd programma middelen overblijven, wordt het NWO-deel berekend naar rato van het deel dat door NWO aan het programmaproject is bijgedragen.
- f. Voor het deel van de Programmareserve (voor VWS en NWO opgeteld), waarvoor nog geen reserveringen zijn gedaan, geldt het maximum, zoals dat is vastgesteld in art. 6, lid 5 van de Regeling financieel beheer ZorgOnderzoek Nederland.
- g. De Open competitie wordt als een doorlopend programma beschouwd en een eventueel saldo uit een ronde kan in een volgende ronde worden ingezet.
- h. ZonMw stuurt jaarlijks achteraf een overzicht van de mutaties Programmareserve NWO aan NWO.

3.6 Overige reserves

ZonMw bouwt de Algemene Reserve, die in het verleden is ontstaan, verder af.

3.7 Overlooppst

In de jaarrekening van ZonMw wordt in een bijlage inzicht gegeven in de ontwikkeling van de overlooppst per programma en een inschatting gemaakt van toerekening naar opdrachtgever. De ontwikkeling van de aan VWS toegerekende overlooppst is jaarlijks onderwerp van overleg tussen VWS en ZonMw in relatie tot de hiervoor door VWS in het algemeen gestelde norm. ZonMw geeft daarbij inzicht in de aspecten die een rol hebben gespeeld bij de ontwikkeling van de overlooppst.

VWS kan op basis van het overleg besluiten tot het plegen van een kasschuif, waarbij de bevoorschotting aan ZonMw voor bepaalde programma's naar latere jaren wordt verschoven.

3.8 Afstemming saldi VWS

- a. Minimaal één keer per jaar in november vindt afstemming plaats tussen VWS en ZonMw over de debiteurenvordering die ZonMw op VWS heeft.
- b. VWS kan, wanneer daartoe aanleiding is, besluiten tot een kasschuif, waarbij de geplande bevoorschotting op bepaalde programma's wordt vertraagd. Indien er sprake is geweest van een of meer kasschuiven in het verleden vindt jaarlijks in september overleg plaats tussen ZonMw en VWS over de periode waarin de achterstallige bevoorschotting door VWS wordt ingelopen. Hiermee kan dan rekening worden gehouden bij het opstellen van de begroting voor het komende boekjaar.

3.9 Afstemming saldi NWO

- a. Wanneer er sprake is van een rekening-courant saldo tussen NWO en ZonMw wordt de stand hiervan bij de afsluiting van het boekjaar schriftelijk door NWO vastgelegd en door ZonMw bevestigd. Dit vindt plaats in de maand januari volgend op het afgesloten boekjaar. Daarnaast vindt per kwartaal tussentijds afstemming van het rekening-courantsaldo plaats.
- b. De gewenste ontwikkeling van een eventueel rekening-courant saldo bespreken NWO en ZonMw jaarlijks in september en de bevoorschotting van het lopend boekjaar wordt hierop zo nodig aangepast. Hiermee kan dan bij het opstellen van de begroting voor het komend boekjaar rekening worden gehouden. Dit gesprek dient voor NWO mede als input voor de jaarlijkse actualisatie van het Meerjarig NWO-Liquiditeitenplan dat eind oktober gereed moet zijn.

4 Knelpunten in de uitvoering

De uitvoering volgt de planning- en controlcyclus. Bij knelpunten in de uitvoering gelden de volgende afspraken.

- a. Indien substantiële afwijking van afgesproken (programma-)resultaten dreigt (zowel inhoudelijk als financieel) neemt ZonMw tijdig contact op met de betreffende opdrachtgever. De door ZonMw verstrekte informatie is zodanig dat de betrokken opdrachtgever op grond daarvan snel een beslissing kan nemen over mogelijke oplossingen.
- b. Problemen die tijdens de uitvoering van een programma optreden zullen worden opgevangen binnen het voor dat programma beschikbaar gestelde budget.
- c. Indien er volgens ZonMw sprake is van overmacht zal ZonMw onmiddellijk contact opnemen met de betrokken opdrachtgever(s). Indien de opdrachtgever de overmachtssituatie erkent kan de opdrachtgever beslissen om de eventuele extra kosten voor zijn rekening te nemen. De beoordeling van de vraag of sprake is van overmacht, berust bij de betrokken opdrachtgever(s).
- d. Indien de levering van afgesproken producten niet binnen redelijke termijn of niet op voldoende kwalitatief niveau is te voorzien, vanwege het optreden van knelpunten in de uitvoering, kan de opdrachtgever tussentijds beargumenteerd besluiten tot het deels of geheel intrekken van de goedkeuring van de oorspronkelijke programmaopdracht. Over dit besluit vindt vooraf overleg plaats tussen de betrokken opdrachtgever(s) en ZonMw.

5 Communicatie VWS, NWO en ZonMw

- a. VWS en NWO benoemen elk een accounthouder voor de communicatie met ZonMw. VWS heeft twee accounthouders: één namens de eigenaar en één namens de coördinerend opdrachtgever.

- b. Minimaal één keer per jaar (voorjaar) vindt bestuurlijk tripartiet overleg plaats tussen VWS, NWO en ZonMw.
- c. Minimaal twee keer per jaar (voorjaar en najaar) vindt overleg plaats tussen de voorzitter en de directeur van ZonMw, de pSG en de DGV van VWS. Dit overleg kan betrekking hebben op zowel inhoudelijke als beheersmatige c.q. bedrijfsvoeringaangelegenheden.
- d. Minimaal twee keer per jaar (voorjaar en najaar) vindt op ambtelijk niveau overleg plaats tussen ZonMw en VWS over de voortgang van de programma's, in relatie tot personeelsplanning, beschikbaar budget etc.
- e. De voorzitter van ZonMw neemt als domeinvoorzitter MW-deel aan de RvB van NWO (art 2.2a Samenwerkingsovereenkomst).
- f. NWO streeft met het oog op interdisciplinaire activiteiten en ontwikkelingen in nauw verwante wetenschapsdomeinen, een goede afstemming en samenwerking tussen domeinen na. ZonMw participeert in het Business Intelligence (BI)-teamoverleg wanneer de te bespreken onderwerpen relevant zijn voor ZonMw. ZonMw zal voorafgaand aan het overleg de agenda ontvangen en na elk overleg de notulen.
- g. ZonMw neemt twee keer per jaar deel aan het jaarlijkse managementgesprek. In het voorjaar over het jaarverslag en de jaarrekening van het afgelopen jaar en in oktober over de tussentijdse cijfers van ZonMw over het lopende jaar en de begroting voor het komende jaar.
- h. ZonMw participeert, afhankelijk van de agenda, in het Bedrijfsvoeringsoverleg (BVO) van VWS en van NWO.

6 Overige bepalingen

- a. Tussentijdse wijzigingen zijn mogelijk als door partijen gezamenlijk is geconstateerd dat een afspraak niet of onvoldoende werkbaar is of in strijd is met een wettelijk voorschrift.
- b. De wijzigingen worden op schrift gesteld.
- c. Afspraken worden alleen gewijzigd indien partijen hierover overeenstemming hebben bereikt.

Bijlage 1 Planning en control-kalender

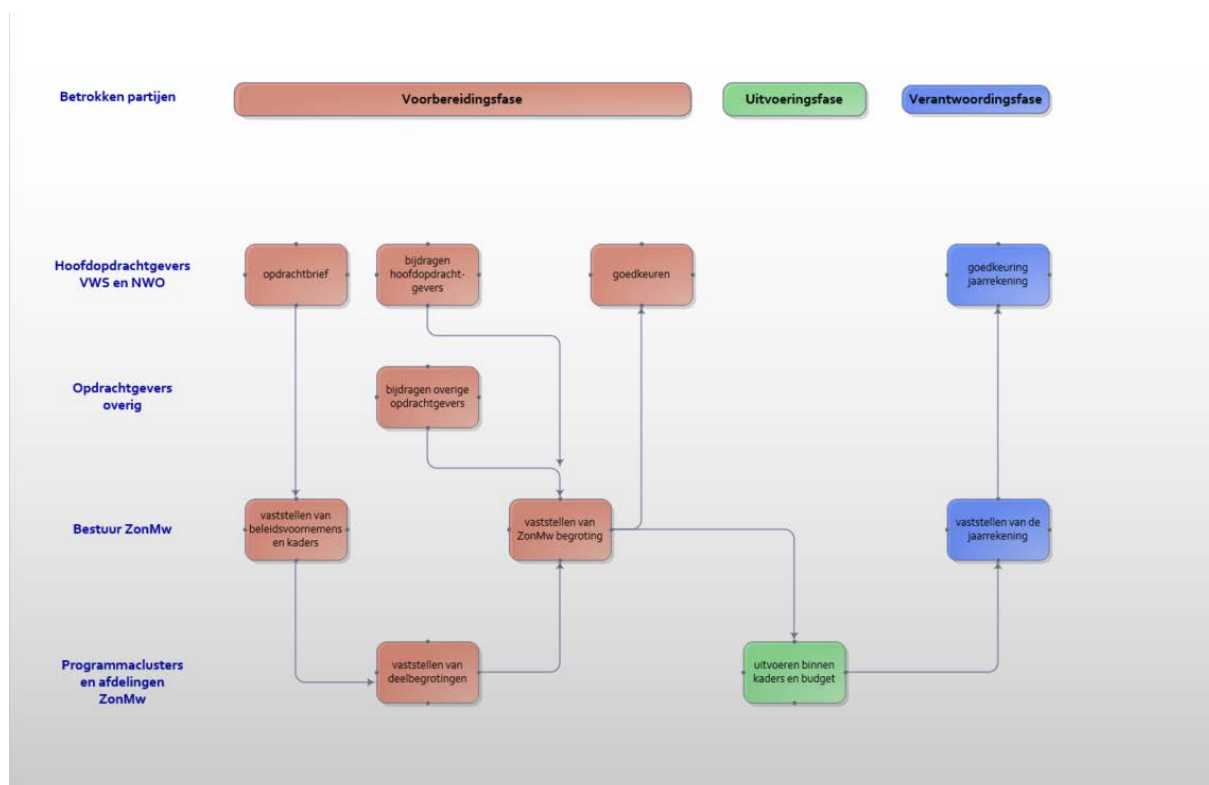
Datum	P&C Cyclus	Document	Actie	Actie-houder	Ontvanger
Januari	Afstemming	Werkafspraken	Afstemming rekening-courant saldo NWO-ZonMw	NWO en ZonMw	NWO en ZonMw
15 maart	Verantwoording	Kzbo, Wet ZON	Jaarverslag en jaarrekening	ZonMw	VWS,NWO EK en TK
1 april	Verantwoording	Overeenkomst	Jaarverslag en jaarrekening	ZonMw	NWO
April	Afstemming	Werkafspraken	Afstemming rekening-courant saldo NWO-ZonMw	NWO en ZonMw	NWO en ZonMw
Voorjaar	Communicatie	Overeenkomst	Overleg tussen de directeur van ZonMw, de directeur-generaal Volksgezondheid en de pSG	VWS	ZonMw
Voorjaar	Communicatie	Werkafspraken	Ambtelijk overleg over voortgang programma's, budgetten etc.	ZonMw	VWS
15 mei	Verantwoording	Werkafspraken	Goedkeuring MW-deel jaarrekening ZonMw	NWO	VWS
Mei	Voortgang		Jaarlijks managementgesprek	ZonMw	NWO
Mei	Opdracht-verlening	Overeenkomst	Kaderbrief	NWO	ZonMw
1 juni	Planning	Werkafspraken	Tarievenvoorstel	ZonMw	VWS en NWO
Juni	Communicatie	Overeenkomst	Bestuurlijk tripartiet overleg tussen VWS, NWO en ZonMw	VWS	ZonMw
Juni	Opdracht-verlening	Werkafspraken	Opdrachtbrief en kaderbrief	VWS	ZonMw
Juni	Planning	Werkafspraken	Voorstel over aanwending programmareserve	ZonMw	VWS
1 juli	Planning	Werkafspraken	Reactie tarievenvoorstel	VWS (eigenaar)	ZonMw (met cc NWO en OG VWS)
1 juli	Voortgang	Werkafspraken	5-maandsrapportage (januari tot en met mei)	ZonMw	VWS en NWO
15 juli	Planning	Werkafspraken	Enkele kerngegevens die van belang zijn voor het opstellen van de	ZonMw	NWO

Datum	P&C Cyclus	Document	Actie	Actie-houder	Ontvanger
			NWO-concern begroting		
Juli	Afstemming	Werkafspraken	Afstemming rekening-courant saldo NWO-ZonMw	NWO en ZonMw	NWO en ZonMw
15 september	Verantwoording	Kzbo en werkafspraken	Reactie op jaarrekening	VWS	ZonMw
September	Afstemming	Werkafspraken	Vaststellen bevoorschotting NWO begrotingsjaar	NWO	ZonMw
Najaar	Planning	Overeenkomst	Overleg tussen de directeur van ZonMw, de directeur-generaal Volksgezondheid en de pSG.	VWS	ZonMw
Najaar	Communicatie	Werkafspraken	Ambtelijk overleg over voortgang programma's, budgetten etc.	ZonMw	VWS
1 oktober	Planning	Werkafspraken	Concept jaarplan en begroting voor MW-deel	ZonMw	NWO
1-15 oktober	Planning	Werkafspraken	Concept-jaarplan bedrijfsvoering	ZonMw	VWS
Oktober	Indicatoren	Werkafspraken	Vaststellen indicatoren voor het komende jaar	ZonMw	NWO
Oktober	Afstemming	Werkafspraken	Afstemming rekening-courant saldo NWO-ZonMw	NWO en ZonMw	NWO en ZonMw
1 november	Planning	Kzbo, Wet ZON	Jaarplan en begroting	ZonMw	VWS en NWO
November	Afstemming	Werkafspraken	Afstemming debiteuren-vordering ZonMw op VWS	VWS en ZonMw	VWS en ZonMw
December	Planning	Werkafspraken	Voorstel over aanwending programmareserve	ZonMw	VWS
31 december	Planning	Kzbo	Goedkeuring jaarplan en begroting	VWS en NWO	ZonMw

Bijlage 2 Planning- en controlcyclus op hoofdlijnen

De planning- en controlcyclus beschrijft hoe ZonMw de beleidsvoornemens van opdrachtgevers en het bestuur van ZonMw omgezet in een planning van activiteiten, over gaat tot uitvoering van deze activiteiten en hierover verantwoording aflegt.

Binnen een boekjaar worden de drie fasen van de cyclus naast elkaar uitgevoerd: de begrotingsvoorbereiding voor een komend boekjaar, de budgetuitvoering over het lopende boekjaar en de jaarrekening over het voorgaande boekjaar.

Bijlage 3 Toelichting op de jaarrekening

De jaarrekening is gebaseerd op de Wet ZON. Daarnaast gelden de in de Regeling financieel beheer ZorgOnderzoek Nederland genoemde uitgangspunten en de Richtlijnen voor de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ), waarbij meer in het bijzonder RJ 640 (de richtlijn voor organisaties zonder winststreven) wordt gevolgd. Uit deze inrichtingseisen vloeien voort de waarderingsgrondslagen voor de activa en passiva, alsmede de grondslagen voor de resultaatbepaling, voor zover deze niet strijdig zijn met de Wet ZON.

In het algemeen geldt dat de detaillering van de informatie in de jaarrekening minimaal hetzelfde niveau heeft als in de begroting. De hoofdingeling is: organisatiekosten, programmakosten, financiering. Tevens wordt in de jaarrekening een duidelijk onderscheid gemaakt tussen organisatiekosten en programma's zowel bij de baten, de lasten, als reserves. De programma's worden in de jaarrekening gepresenteerd op kaderniveau. In de bijlagen gebeurt dit op programmaniveau en wordt er informatie verstrekt over het verloop van de overlooppост. De overlooppост is het verschil tussen de door ZonMw in liquide middelen ontvangen bedragen van opdrachtgevers en de door ZonMw in liquide middelen betaalde bedragen aan projectsubsidies en kosten.

In de bijlagen van de jaarrekening worden de volgende overzichten toegevoegd:

- een specificatie per programma van de programmabudgetten naar diverse financiers;
- een specificatie per programma van het bedrag aan toekenningen en kosten;
- een specificatie van de overlooppост per lopend programma ultimo boekjaar;
- de kasuitgaven in relatie tot de begrote kasuitgaven;
- het totaal van de aangegane verplichtingen in relatie tot de begrote verplichtingen;
- een specificatie van de verplichtingen die t.l.v. door NWO gefinancierde programma's zijn gerealiseerd, per programma en verdeeld naar subsidietoekenningen, beheerskosten, commissiekosten etc.

Het financieel verslag gaat vergezeld van een verklaring omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid, die is afgegeven door een accountant als bedoeld in artikel 393 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 16 van de Wet ZON biedt de mogelijkheid regels te stellen voor de accountantscontrole, uit te voeren door de externe accountant van ZonMw. Hiervoor is een accountantsprotocol ZonMw opgesteld, waarin deze regels zijn gegeven. De doelstelling van dit protocol is om alle betrokkenen duidelijkheid te verschaffen over de verwachtingen die beide opdrachtgevers hebben van de reikwijdte van de controle en de verklaring van de accountant. Het accountantsprotocol geeft een minimumpositie weer en laat de eigen verantwoordelijkheid van ZonMw en die van de door haar aangewezen accountant onverlet om tot een goede controle te komen. De accountant zal op basis van een analyse van de risico's ten aanzien van de uitvoerings- en beheerssystemen afwegen welke mix van controlemiddelen hij wil inzetten. VWS en NWO stellen de inhoud van het accountantsprotocol vast en kunnen het accountantsprotocol zo nodig aanpassen.

Bijlage 4 Overlooppost

Voor de berekening van de overlooppost en de toedeling hiervan naar opdrachtgever geldt het volgende:

- Het bedrag van de overlooppost van een programma is het bedrag aan ontvangsten van de opdrachtgever (incl. budgetoverboekingen) minus het bedrag aan kasuitgaven door ZonMw.
- De overlooppost wordt verdeeld over drie categorieën VWS, NWO en OVERIG.
- Het percentage op basis waarvan de verdeling naar VWS, NWO en OVERIG wordt gemaakt wordt vastgesteld op basis van het % (afgerond op 0 decimalen) dat door de (categorie) opdrachtgever wordt bijgedragen aan het totale programmabudget.
- VWS = inkomsten van hoofdopdrachtgever VWS, excl. bijdragen van andere Ministeries die via VWS aan ZonMw ter beschikking worden gesteld.
- NWO = inkomsten van hoofdopdrachtgever NWO
- OVERIG = inkomsten van derden, budgetoverboekingen tussen programma's, bijdragen uit reserves etc.
- Voor de bijdragen uit reserves geldt dat deze direct als ontvangsten worden gerealiseerd en worden toegewezen aan categorie OVERIG.
- Bedrag overlooppost opdrachtgever is het % dat de opdrachtgever bijdraagt aan het programmabudget vermenigvuldigd met het bedrag van de overlooppost van het programma.